

МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВИ

Україна

ПЛАН

1. **Механізм держави і його структура**
2. **Державний апарат як центральна частина механізму держави**
3. **Орган держави: поняття, ознаки, види**
4. **Державні підприємства і установи. Збройні сили**
5. **Інститут держави: поняття і види**
6. **Принципи організації і діяльності державного апарату.**
7. **Державний контроль та його види. Інститут омбудсмана**
8. **Місьцеве державне управління і місцеве самоврядування**

МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВИ

- – цілісна ієрархічна система державних органів, що здійснюють державну владу, а також установ, підприємств, за допомогою яких виконуються завдання і функції держави

ОЗНАКИ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВИ

СТРУКТУРОВАНІСТЬ

```
graph TD; A[СТРУКТУРОВАНІСТЬ] --> B[ФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ]; A --> C[ІЄРАРХІЧНІСТЬ]; B --> D[ЛЕГІТИМНІСТЬ]; C --> E[ЦІЛІСНІСТЬ]; D --> F[ЛЕГІТИМНІСТЬ]; E --> F;
```

ФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ

ІЄРАРХІЧНІСТЬ

ЛЕГІТИМНІСТЬ

ЦІЛІСНІСТЬ

ЛЕГІТИМНІСТЬ

СТРУКТУРА МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВИ

- ДЕРЖАВНИЙ АПАРАТ
- ДЕРЖАВНІ ПІДПРИЄМСТВА І
УСТАНОВИ
- ОРГАНІЗАЦІЙНІ І
МАТЕРІАЛЬНІ ЗАСОБИ

ДЕРЖАВНИЙ АПАРАТ

- – складається із державних органів, що мають владні повноваження.
- Він містить у собі два важливих структурних елементи
 - 1) ДЕРЖАВНІ ОРГАНИ ЯК КОЛЕКТИВНІ УТВОРЕННЯ
 - 2) САМОСТІЙНІ ПОСАДОВІ ОСОБИ

СКЛАД ДЕРЖАВНОГО АПАРАТУ

- апарат управління, що складається з чиновників – державних службовців, які спеціально займаються управлінням
- апарат примусу – армія, поліція, розвідка і контррозвідка, митниця, тюрми, виправні заклади та ін.

ОЗНАКИ АПАРАТУ ДЕРЖАВИ

1. є основним інститутом держави, безпосереднім носієм державної влади
2. є складною системою органів
3. формується й функціонує на основі єдиних принципів організації і діяльності
4. первинним елементом державного апарату є окремий державний орган
5. функціонує в межах правового поля
6. спирається на матеріальні, фінансові та інші ресурси, отримані із державних коштів
7. має право застосування державного примусу

СФЕРИ ВІДНОСИН ДЕРЖАВНОГО АПАРАТУ

- 1) управлінські, владно - субординаційні відносини (традиційні)
- 2) відносин по наданню адміністративних послуг фізичним і юридичним особам

АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ

- публічно-правова зобов'язальна діяльність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб по забезпеченню реалізації прав і законних інтересів фізичних і юридичних осіб, що звертаються до них з цією метою

ПОЛІТИЧНА
ВЛАДА

The diagram consists of two large, light blue arrows pointing towards each other, meeting at a central point. The arrow on the left points right and contains the text 'ПОЛІТИЧНА ВЛАДА'. The arrow on the right points left and contains the text 'ДЕРЖАВНА ВЛАДА'. The background is a dark blue gradient with some faint, curved lines and dots in the bottom-left corner.

ДЕРЖАВНА
ВЛАДА

Основні принципи організації та діяльності державного апарату

- поділ влади
- підконтрольність
- дотримання прав місцевого самоврядування;
- обов'язковість рішень, прийнятих вищими державними органами для нижчих державних органів
- відповідальність
- виборність представницьких органів державної влади
- пріоритет прав і свобод людини і громадянина
- професіоналізм
- прозорість
- законність
- підконтрольність
- гуманізм
- ефективність

ОРГАН ДЕРЖАВИ

- частина державного апарату, група осіб або одна особа, наділена владними повноваженнями, відповідними матеріально-технічними засобами, утворена на законних підставах для виконання конкретних завдань і функцій держави

СТРУКТУРА ОРГАНУ ДЕРЖАВИ

- Апарат, що безпосередньо виконує завдання і функції держави –
- має державно-владні повноваження, які виконує відповідно до статуту (Міністерство економіки має департаменти)
- Допоміжний апарат – не має державно-владних повноважень, а лише забезпечує виконання державним органом своїх повноважень (наприклад, секретаріат)

- **Державні підприємства** – це державні структури, які безпосередньо реалізують функції та завдання держави у сфері матеріального виробництва

- **Державні установи** - це державні організації, на які покладено завдання з реалізації функцій держави у сфері нематеріального виробництва

ЗБРОЙНІ СИЛИ

- - військова державна структура, що призначена для оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканості
- 1) регулярні (сухопутні, військово-морські, військово-повітряні та ін.)
- 2) нерегулярні (ополчення, партизани) військові формування держав

ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ

- відносно відокремлена частина державної структури, що користується певною автономією.
-

ПРИНЦИП ПОДІЛУ ВЛАДИ

- основоположна норма, відповідно до якої в демократичній правовій державі повинні співіснувати самостійні галузі (гілки) державної влади – законодавча, виконавча, судова, кожна з яких здійснюється незалежними один від одного органами, що перебувають у стані стримування і взаємного контролю

ПРИНЦИП ПОДІЛУ ВЛАДИ

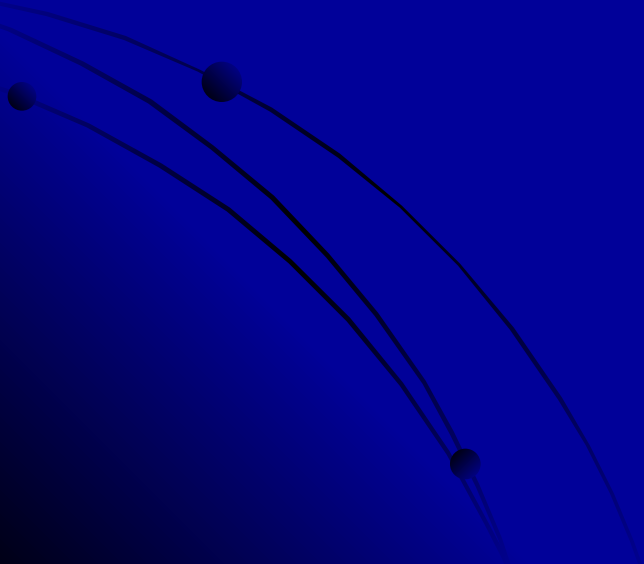
- 1) поділ функцій і повноважень між органами різних галузей державної влади відповідно до вимог праці;
- 2) закріплення певної самостійності кожного органу, неприпустимість втручання в прерогативи один одного;
- 3) наділення органів можливістю протиставляти свою думку рішенням іншого органу;
- 4) виключення зосередження всієї повноти влади в одній з галузей, її органах чи окремої людини;
- 5) узгодження і взаємний правовий контроль дій органів усіх галузей влади;
- 6) рівність органів усіх галузей влади перед законом

Суб'єкти й інститути системи стримувань і противаг

- Суб'єкти: ВР, Президент, КМУ, КСУ, ВСУ
- Інститути:
 - 1) право “вето” Президента України щодо законів, прийнятих ВРУ (обмежене);
 - 2) імпічмент Президента на основі рішень ВРУ, що спричиняє зняття з посади;
 - 3) прийняття ВР резолюції недовіри КМУЮ що спричиняє його відставку;
 - 4) участь ВРУ у формуванні КСУ (6 суддів із 18);
 - 5) дострокове припинення Президентом повноважень ВРУ;
 - 6) контроль КСУ за відповідністю Конституції законів України;
 - 7) контроль Омбудсмана за додержанням конституційних прав і свобод людини.

ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ

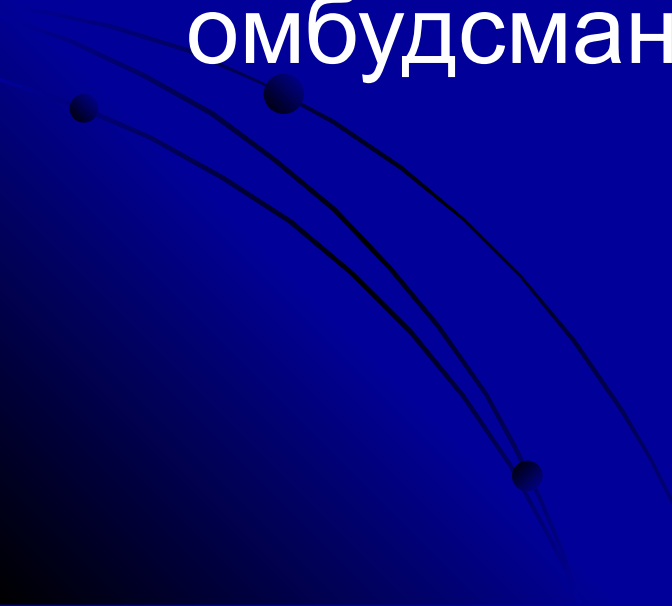
- Діяльність уповноважених суб'єктів (державних органів і посадових осіб) з перевірки фактичних даних про відповідність (невідповідність)

ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ

- Діяльність уповноважених суб'єктів (державних органів і посадових осіб) з перевірки фактичних даних про відповідність (невідповідність)
- Суб'єкти:
- 1) органи загальної компетенції (загальний, надвідомчий)
- 2) вищі за підпорядкованістю органи відомчої компетенції (відомчий контроль)
- 3) спеціальні органи міжвідомчої компетенції (міжвідомчий контроль)

Суб'єкти державного контролю

- КСУ,
прокуратура,
рахункова
палата,
омбудсман
 - Мінюст, ЦВК,
Рахункова
палата, НАЗК
-

Види державного контролю

- 1) за сферами здійснення: податковий, фінансовий, бюджетний, валютний, прикордонний, міграційний, митний, санітарно-епідеміологічний, екологічний
- 2) за суб'єктами: парламентський, президентський, адміністративний, судовий, кадрово-судовий, інформаційно-телерадіокомунікаційний

Дякую за увагу

